

Baluwa ya Ichanduso ya Paulo kwa wanhu wa ako Kolinto Ulongozi

1 Wakolinto chandikigwa na mtumigwa Paulo behi na mwaka wa 55 toka kuvumbuka kwa Kilisito (Sula ya 1:1). Ino ayo baluwa ya ichanduso mna zibaluwa mbili ziyandike Paulo kwa wanhu wamtogole Yesu mna ikibumbila ako Kolinto. Yogesigwa kandika baluwa ino mna ikipindi kiyakalile ako Efeso yang'hali hanagesa kutembelela Kolinto mmwanza wake wa kuchola na kubwela Makedonia (Sula ya 16:5-9).

Baluwa ino yokwidika usenga ugaligwe kwa Paulo na wanhu wayagwe walawile mna ikibumbila cha wanhu wamtogole Yesu mbuli ya nzambi mna ikibumbila acho, mbuli za kuigola na ugoni. Buga da Kolinto dijuwika ng'hani mbuli ya ugoni, avo hatukanganya wanhu wa kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu wakala mzimbuli zizo.

Mbuli zili mkitababu

Paulo kowalamusa wanhu wa ako Kolinto na komgwaa Imulungu nhogolwa mbuli yao (Sula ya 1:1-9).

Abaho kolonga usenga uyabokele mbuli ya kuigola kwa kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu ako Kolinto (Sula ya 1:10-4:21).

Abaho kowalongela mbuli za ugoni na mbuli za wao kuigala mvitala (Sula ya 5-6).

Abaho kolava malagizo mbuli ya kusola na kusoligwa, kuvitambikila vinyago na kutambikila kunze kunze, nhunza za kiloho na kuzilibuligwa (Sula ya 7-15).

Kukimambukizo kolonga gaja gakusang'hana na gaja goyolonda kusang'hana (Sula ya 16).

¹ Niye Paulo, nikemigwa niwe mtumigwa wa Yesu Kilisito, kamba viyalondile Imulungu, na vivija ndugu yetu Sositenesi,

² towardikila mweye wanhu wa Imulungu muli kudibuga da Kolinto. Mweye mose mukemigwe muwe wanhu wang'alile wa Imulungu, mweye mwa wanhu wa Imulungu kwa kuilumba na Yesu Kilisito, hamoja na wanhu wose weli kila hanhu omgwaa ukulu Mndewa wetu Yesu Kilisito, Mndewa wao na vivija Mndewa wetu.

³ Imulungu Tataetu na Mndewa Yesu Kilisito wawagwee ng'hekewa na tindiwalo.

Vinhu vinogile kubitila Kilisito

⁴ Siku zose niye nomgwaa nhogolwa Imulungu wangu, kwavija kawagwaa mweye ng'hekewa, kubitila Yesu Kilisito.

⁵ Kwavija mweye muilumba na Kilisito, mugweleligwa vinhu vose vinogile, mugweleligwa nzeweze zose na kujuwa mbuli zose zimulonga.

⁶ Usenga mbuli ya Kilisito, Imulungu kautenda wike mizizi mmizoyo yenu,

⁷ avo hamuswelile nhunza yoyose ilawa kwa Loho Yang'alile, kipindi vimumbeta kwa kusu-lukila Mndewa wetu Yesu Kilisito vonda yagubuligwe.

⁸ Nayo kowagangamiza mbaka kuuhelelo, ili sikumoneke mubananga mna Isiku ya Mndewa wetu Yesu Kilisito.

⁹ Imulungu yawakemile mweye muilumbe na Mwanage, Yesu Kilisito Mndewa wetu, kotenda gaja gayalongile.

Wanhu wantogole Kilisito oigola

¹⁰ Ndugu zangu, nowapula kwa twaga da Mndewa wetu Yesu Kilisito, muitogolele mbuli yoyose yumulonga, ili sikumuigole mweye kwa mweye. Muilumbe goya na mugese dimoja na mulonde kinhu kimoja.

¹¹ Ndugu zangu, wanhu wayagwe wa lukolo lwa Kiloe wanongela fulu ipile kuwa mogomba mweye kwa mweye.

¹² Niye nolonga vino, kwavija kila munhu kolonga jake. Ino kolonga, “Nomkweleleza Paulo,” iyagwe kolonga, “Nomkweleleza Apolo,” iyagwe kolonga, “Nomkweleleza Kefa,” na iyagwe kolonga, “Nomkweleleza Kilisito.”

¹³ Vino, Kilisito kaigola? Vino, Paulo ayo yawambigwe mumsalaba mbuli ya mweye? Hebu mubatizigwa muwe wanahina wa Paulo?

¹⁴ Nomgwaa nhogolwa Imulungu kwavija simbatize munhu yoyose kumwenu, ila niwabatiza Kilisipo na Gayo.

¹⁵ Avo kuduho munhu yodaha kulonga kabatizigwa kuwa mwanahina wangu.

¹⁶ Ona vija, vivija niwabatiza wanhu wa lubuga lwa Sitefana, lakini sikumbuka kamba nimbatiza munhu yoyose iyagwe.

¹⁷ Kilisito hanitumile niye kubatiza, lakini kanituma niwapetele wanhu Mbuli Inogile, na siyo kwa kutamanila nzeweze za wanhu, ili kuitenda ifa ya Kilisito mumsalaba sikuyage bule.

Kilisito ayo nguvu na nzeweze ya Imulungu

¹⁸ Kwavija usenga mbuli ya ifa ya Kilisito mumsalaba yokoneka mbuli ya kibozi kwa wanhu opotela, lakini kumwetu siye tukomboligwa, usenga awo ni nguvu ya Imulungu.

¹⁹ Kwavija Maandiko Gang'alile golonga, “Nozibananga nzeweze za wanhu weli na nzeweze,

na ubala wa wanhu nowasa kutali.”

²⁰ Avo, kakwahi yeli na nzeweze? Hebu mfundiza Malagizo ga Musa? Hebu wakulu wa kuibamilila wa kipindi kino? Imulungu kaitenda nzeweze ya wanhu wa mwiisi ino ubozi!

²¹ Kamba viili nzeweze ya Imulungu, wanhu wa mwiisi hawadaha kumjuwa heyo kubitila nzeweze zao wenyego. Lakini Imulungu kanogelwa kuwakombola waja omtogola kubitila usenga awo utuwapetela na ukoneka kwa wanhu weli na nzeweze kamba ubozi.

²² Wayahudi olonda kulola kilaguso, Wagiliki ozahila nzeweze.

²³ Lakini siye tompeta Kilisito yawambigwe mumsalaba. Usenga uno owagevuza Wayahudi na kwa wanhu haweli Wayahudi okoneka ubozi.

²⁴ Lakini kwa waja wakemigwe na Imulungu, Wayahudi hamoja na haweli Wayahudi, Kilisito ayo nguvu ya Imulungu na nzeweze za Imulungu.

²⁵ Kwavija kija kikoneka ubozi wa Imulungu, kina nzewele kubanza nzewele za wanhu, na kija kikoneka kunyolila kwa Imulungu, kina nguvu kubanza nguvu za wanhu.

²⁶ Ndugu zangu, kumbukeni vimukalile baho umwaka Imulungu viyawakemile, wanhu bwando kumwenu wakala wabule hata nzewele za wanhu wa mwiisi ino, wanhu bwando wakala wabule nguvu hebu weli na ukulu.

²⁷ Lakini Imulungu katenda giladi, kasagula vinhu vija vikoneka na wanhu wa mwiisi va kibozi ili kuwatenda wanhu weli na nzewele wagwe kinyala, na kasagula vinhu vija vikoneka na wanhu wa mwiisi vonyolila ili kuwatenda wanhu weli na nguvu wagwe kinyala.

²⁸ Imulungu kasagula vinhu vija vikoneka na wanhu wa mwiisi si vinhu goya na ovibeza na hawavigesa bule ili yavinange vija vigesigwa na wanhu wa mwiisi kuwa vinoga ng'hani.

²⁹ Avo kuduhu munhu yodaha kuigodela kinhu chochose mgameso ga Imulungu.

³⁰ Lakini Imulungu kawatenda muilumbe na Yesu Kilisito, kamtenda Kilisito yawe nzewele yetu. Kubitila heyo totendigwa tunoga mgameso ga Imulungu, na twa wanhu wa Imulungu na tokomboligwa.

³¹ Avo Maandiko Gang'alile golonga, “Munhu yoyose yolonda kuigoda, yaigodele kija kiyasang'hane Mndewa.”

2

Usenga wa Kilisito yawambigwe mumsalaba

¹ Ndugu zangu, niye vinizile kumwenu sizile kuwapetela usenga wa Imulungu, ufigwe kwa ulonzi mdala hebu kwa ubala wa wanhu.

² Kwavija vinikalile na mweye, silondile kugesha kinhu chochose lakini Yesu Kilisito na ifa yake mumsalaba.

³ Avo vinizile kumwenu, ng'hala bule nguvu na nikala nodumba na kugwaya.

⁴ Mafundizo gangu na usenga wangu havilav-igwe kwa mbuli zamulile kulawa kuna zinzewele za munhu, lakini kwa nguvu ya Loho wa Imulungu.

⁵ Nitenda vivo, ili kutamanila kumwenu sikukukale mna zinzewele za wanhu ila mna inguvu ya Imulungu.

Nzewele ya Imulungu

⁶ Avo, nowapetela usenga uli na nzewele kwa wanhu waja tamanilo jao dikangale. Lakini siyo nzewele za mwiisi ino hebu nguvu ya wakulu wa mwiisi ino, awo onda wabanangigwe.

⁷ Nowapetela nzewele ifisigwe ya Imulungu, yaisagule mbuli ya ukulu wetu isi ing'hali hainalumbigwa.

⁸ Kuduhu mndewa wa kipindi kino yaijuwile nzewele ino. Maza waijuwile, sambu wamuwambe mumsalaba Mndewa wa ukulu.

⁹ Lakini Maandiko golonga,
 “Mbuli zija hazinakoneka na munhu hebu kuhu-likigwa,
 mbuli hazinagesigwa mmizoyo ya wanhu,
 mbuli azo Imulungu kawekila wanhu omnogela.”

¹⁰ Lakini Imulungu katugubulila mbuli azo kubitila Loho wake. Kwavija Loho Yang'alile koza-hila kila kinhu, hata mbuli za Imulungu ziifisile ng'hani.

¹¹ Kuduhu munhu yokuwa viyogesa munhu iyagwe, ila loho yake munhu ayo. Vivo ili kuduhu yajuwile mbuli za Imulungu ila Loho wa Imulungu yaiyeka.

¹² Hatubokele bule loho wa wanhu wa isi ino, lakini tubokela Loho yatumigwe na Imulungu, ili tudahe kugajuwa gaja gose tugweleligwe na Imulungu.

¹³ Avo hatulonga mbuli zifundizigwe na nzewele za wanhu, lakini kwa mbuli zifundizigwe na Loho Yang'alile, vituwafambulila mbuli za loho waja weli na Loho Yang'alile.

¹⁴ Munhu yoyose yeliduhu Loho Yang'alile hadaha kubokela vinhu kulawa kwa Loho wa Imulungu. Wanhu wano hawazijuwa mbuli azo, kumwao zokoneka ubozi, kwavija mbuli azo zodahika kufambuligwa kwa kutazigwa na Loho Yang'alile yaiyeka.

¹⁵ Munhu yoyose yeli na Loho wa Imulungu, kodaha kujuwa kila kinhu kinogile, lakini kuduhu yodaha kumtagusa.

¹⁶ Maandiko golonga,
“Nani yajuwile viyogesa Mndewa?
Nani yodaha kungwaa magesa?”
Lakini siye togesa viyogesa Kilisito.

3

Wasang'hanaji wa Imulungu

¹ Ndugu zangu, kulonga ukweli, sidahile kulonga na mweye kamba vinilonga na wanhu weli na Loho wa Imulungu. Nilonda kulonga na mweye kamba wanhu wa mwiisi ino, kamba wana ving'hele waja tamanilo jao kwa Kilisito hadinakangala.

² Nilondigwa kuwagwaa maziwa mung'we, lakini si ndiya mdala, kwavija hamudahile kukija. Hata sambu hamudaha bule kukija,

³ kwavija mweye mung'hali mokala kamba viwokala wanhu wa mwiisi ino. Avo moiyonela migongo na kugomba wenyego, vino, ino hailagusa kuwa mweye mung'hali wanhu wa mwiisi ino na mokala kamba viwokala wanhu wa isi ino?

⁴ Imoja wenu kolonga, “Niye nomkweleleza Paulo,” na iyagwe kolonga, “Niye nomkweleleza Apolo,” Vino, hamutenda kamba wanhu wa mwiisi viwotenda?

⁵ Vino, Apolo ayo nani? Na Paulo ayo nani? Siye twa wasang'hanaji wa Imulungu, tuwatenda mweye mutogole. Kila imoja wetu kotenda sang'hano iyagweleligwe na Mndewa.

⁶ Niye nihanda mbeyu, Apolo kagelela mazi, lakini Imulungu heyo yaitendile ikule.

⁷ Kwavija yahandile na ija yaigelele mazi wabule chochose, lakini Imulungu heyo yaitendile ikule.

⁸ Munhu yahandile na munhu yaigelele mazi wose wa kinhu kimoja, Imulungu komgweka kila imoja kwa sang'hano yake yaitendile.

⁹ Kwavija wose tosang'hana hamoja na Imulungu, mweye muwa kamba mgunda wa Imulungu.

Vivija mwa ng'anda ya Imulungu.

¹⁰ Kwa ng'hekewa iyangwelele Imulungu, nhenda sang'hano ya mzungaji yanogile, nika chandusilo chake na munhu iyagwe kozenga uchanha yake. Lakini kila munhu yozenga kolondigwa yateganye viyozenga.

¹¹ Kuduhu munhu iyagwe iyodaha kwika chandusilo, kwavija Imulungu kamwika Yesu Kilisito yayieka yawe chandusilo.

¹² Uchanha mwa chandusilo acho wanhu ozenga kwa zahabu hebu shaba hebu mabwe ganogile ng'hani, na wayagwe ozenga kwa mibiki, majani hebu usoti.

¹³ Ukunoga kwa sang'hano ya munhu hokoneka mna isiku ija Kilisito vodayaifisule. Kwavija mna isiku ayo moto ogubula sang'hano ya kila munhu, moto ozigeza sang'hano zao kulagusa kamba zinoga.

¹⁴ Kamba kija kizengigwe uchanha mwa ichandusilo chokala bila kulukula moto, mzungaji kobokela nhunza.

¹⁵ Lakini kamba sang'hano ya munhu yolukula, mzungaji koyagiza, lakini heyo mwenyego kokomboligwa, kamba munhu yahonyeke kulawa kuna umoto.

¹⁶ Mweye mujuwa kuwa mwa ng'anda ya Imulungu na Loho wa Imulungu kokala mgati mmwenu!

¹⁷ Avo, munhu yoyose yoibananga ng'anda ya Imulungu, Imulungu nayo kombananga munhu ayo. Kwavija ng'anda ya Imulungu ing'ala, na mweye wenyego mwa ng'anda ya Imulungu.

¹⁸ Sikumwiivizile! Munhu yoyose kumwenu

yogesa kana nzeweze za mwiisi ino, muleke yawe mbozi, ili yawe na nzeweze.

¹⁹ Kwavija nzeweze za wanhu wa mwiisi ino ni ubozi mgameso ga Imulungu. Kamba Maandiko Gang'alile vigolonga, “Imulungu kowanamata weli na nzeweze muubala wao,”

²⁰ na vivija Maandiko golonga, “Mndewa kokuwa viwogesa wanhu weli na nzeweze siyo chochose.”

²¹ Avo, sikumuigodele wanhu, kwavija vinhu vose venu.

²² Paulo na Apolo na Kefa na isi ino na ugima na ifa na mbuli za sambu na za kumwande, gose gano genu.

²³ Na mweye mwa wanhu wa Kilisito, nayo Kilisito wa Imulungu.

4

Watumigwa wa Kilisito

¹ Mtugese siye kamba wasang'hanaji wa Kilisito, tugweleligwe udahi wa kuwafambulila wanhu mbuli zifisigwe za Imulungu.

² Kinhu kilondigwa kwa wanhu wose wagweleligwe sang'hano ni kutenda kamba viyolonda mkulu wao.

³ Niye sitonga bule nahatagusigwa na mweye, hebu munhu yoyose mwiisi, na wala sidaha kuitagusa mwenyego.

⁴ Muumoyo wangu kuduhu kinhu kinitagusa niye, lakini mbuli ino hailagusa kuwa sibanange. Mndewa ayo wa kunitagusa niye.

⁵ Avo sikumumtaguse munhu yoyose king'hali kipindi hakinavika. Leken mbaka Mndewa

vonda yeze, nayo kokwiza kugamwemwesela gaja gafisigwe mdiziza na kugafisula gaja gose geli mmizoyo ya wanhu. Aho kila munhu kobokela nhogolwa yake kulawa kwa Imulungu.

⁶ Ndugu zangu, mbuli ya mweye, niye nimitenda Apolo na niye tuwe kinhu cha mweye kufunza, avo mudahe kajuwa fambulo da ulonzi uno, “Mukweleleze vija vandikigwe.” Muladi muleke kuigodela imoja na kumbezele iyagwe.

⁷ Sikuugese gweye kunoga kubanza wayagwe? Vino siyo Imulungu yakugwelele kila kinhu kulinacho? Avo lelo koigodela choni, kamba vija vinhu viulinavo hugweleligwe bule?

⁸ Vino, mupata vose vimulonda? Mweye mwa matajili tiyalí? Mweye mwa wandewa bila siye? Ona, kamba mweye kweli mwahakuwile wandewa, avo na siye twahadahile kuwa wandewa hamoja na mweye.

⁹ Kwavija vinikona niye, Imulungu katutenda siye watumigwa tuwe wanhu wa kimambukizo, kamba wanhu watagusigwe kukomigwa mgameso ga wanhu, tuwe kilozo mwiisi yose haulongozi ha wasenga wa kuulanga na wanhu.

¹⁰ Siye twawabozi mbuli ya Kilisito, lakini mweye mwa wabala kwa kuilumba na Kilisito! Siye tunyolila, lakini mweye mugangamala! Mweye motegelezigwa lakini siye tokwehuligwa!

¹¹ Mbaka sambu siye tuna nzala na ng'hilu, tovala vikumbi, totowigwa, twabule hanhu ha kuwasa,

¹² vivija todununzika na kusang'hana kwa makono getu wenyego. Twahaduwigwa,

towapulila kwa Imulungu vinhu vinogile, na twahadunungigwa tofunga umoyo,

¹³ twahaligigwa, tokwidika vinogile. Tokoneka kamba wanhu wafitile mwiisi, mbaka sambi siye twa dikwe da mwiisi!

¹⁴ Sandika mbuli zino niwagele kinyala, lakini kuwazuma mweye kamba wanangu niwanogela.

¹⁵ Avo hata kamba mwahawa na vilongozi elufu kumi muugima wenu kwa Kilisito, mweye mwabule tata wengi, kwavija kwa kuilumba na Yesu Kilisito, niye na tataenu kwa kuwagalila Mbuli Inogile.

¹⁶ Avo, nowapula, loleni vinhendile munikweleze.

¹⁷ Lekaavo nimtuma Timoseo kumwenu, mwanangu nimnogela yosang'hana kwa kumtamanila Mndewa. Nayo kowakumbusa nzila inikweleza niye kwa kuilumba na Yesu Kilisito, nzila ija inifundiza kila hanhu mna ivibumbila va wanhu wamtogole Yesu.

¹⁸ Wanhu wayagwe vimwili wasonga kuigoda, kwavija ogesa niye siza kumwenu kabili.

¹⁹ Lakini Mndewa yahalonda, nolopola kwiza kumwenu, aho nolola mwenyego kija kiwolongwa awo oigoda na nguvu iwelinayo.

²⁰ Kwavija Undewa wa Imulungu hauli muulonzi lakini kuna inguvu.

²¹ Mweye munogelwa na choni? Nize kumwenu na mbalati, hebu kwa unogelwa na uhole?

5

Ugoni mna ivibumbila va wanhu wamtogole Yesu

¹ Avo lelo, kuna mbuli zilongigwa kamba kumwenu mweye kuna wanhu otenda ugoni, na vivija uchafu hauna koneka hata kwa wamhazi. Nilongeligwa munhu kowasa na mamake wa kuvikila!

² Modahaze kuigoda? Maza mulondigwa munyunyuwale, na munhu yatendile kilozo acho kolondigwa yawingigwe kumwenu.

³ Hata kamba na kutali na mweye, lakini muumoyo wangu na hamoja na mweye, nimtagusa mwaka munhu yatendile kinhu acho kamba vija nabaho na mweye.

⁴ Mwahaiting'hana hamoja kwa twaga da Mndewa Yesu na niye na hamoja na mweye muumoyo wangu, na nguvu ya Mndewa wetu Yesu ya hamoja na mweye,

⁵ mgweleleni Mwenembago munhu ayo, ili lukuli lwake lubanangigwe, avo loho yake idahe kukomboligwa mna isiku ya Mndewa.

⁶ Kuigoda kumwenu hakunogile bule! Vino hamujuwile kamba, hamila kidogo youtenda usage wose ugongomoke?

⁷ Avo isunheni, mulave hamila ya umwaka ya nzambi ili muwe bongwe da sambu dilibule hamila, kamba vimulondigwa kuwa. Kwavija Yesu Kilisito ayo mwana ng'hondolo wa Pasaka yetu, kalavigwa nhosa.

⁸ Lelo tudeng'helele Pasaka yetu, siyo kwa gate dili na hamila ya umwaka ili na nzambi na ubananzi, lakini kwa gate hadigeligwe hamila, gate dinogile na ukweli.

⁹ Nimwandikileni mna ibaluwa yangu iyagwe, mwiinege na wanhu weli wagoni.

¹⁰ Silonga mwiinege na wanhu hawamtogola Imulungu weli wagoni hebu wagila hebu wabavi hebu waja otambikila vinyago. Kwavija mwalhalonda kuinega nao wose, molondigwa kulawanya mwiisi ino.

¹¹ Fambulo da mbuli zinyandike ijo dino, mwiinege na munhu yoyose yoikema Mkilisito kuno kotenda ugoni hebu mgila hebu kovitambikila vinyago hebu muligaji hebu kokoligwa hebu mbavi. Hata kuja sikumuje nayo munhu ayo.

¹² Lekaavo, silondigwa kuwatagusa wanhu weli kunze ya vibumbila va wanhu wamtogole Yesu. Vino mweye hamulondigwa kuwatagusa wanhu weli mna ivibumbila venu?

¹³ Imulungu kowatagusa wanhu weli kunze ya vibumbila va wanhu wamtogole Yesu. Mweye muwingeni munhu yehile mkibumbila chenu.

6

Kitala cha Wakilisito

¹ Vino, kamba imoja wenu kana kitala na Mkilisito miyage, yokuwaze kongala mkitala cha wanhu hawamtogole Yesu, koleka kungala kwa wanhu wa Imulungu?

² Vino, hamujuwile bule wanhu wa Imulungu okwiza kuwatagusa wanhu wa mwiisi? Kamba wanhu wa mwiisi otagusigwa na mweye, vino molemelwa kutagusa mbuli ndodo ndodo?

³ Vino, mweye hamujuwile tokwiza kuwatagusa wasenga wa kuulanga? Todaha ng'hani kutagusa vinhu va ugima uno!

⁴ Kamba mwahagomba, vino mowakema wanhu hawategelezigwa mkibumbila chenu cha wanhu wantogole Yesu wawe wasemi?

⁵ Mogela kinyala! Vino kuduha hata munhu imoja kumwenu yeli na nzewele yodaha kuwazuma Wakilisito wagombile?

⁶ Lakini Mkilisito komgala Mkilisito miyage mkitala, kwa wasemi hawamtogole Yesu!

⁷ Kulonga ukweli, kuigala kwenu mkitala mweye kwa mweye kolagusa kama muhumwa. Vinoga mweye koneligwa. Vinoga mweye kuviziligwa na kubokigwa vinhu venu.

⁸ Lakini mweye wao muwonela na kuwaboka ndugu zenu vinhu vao kwa uvizi!

⁹ Vino, hamujuwile kamba wanhu otenda gehile honda waupate Undewa wa Imulungu? Sikumwiiwizile, wanhu okala kwa ugima wa ugoni ubanzile hebu ovitambikila vinyago hebu otenda ugoni hebu wambigalo ohindusa wayao,

¹⁰ hebu wabavi hebu wagila hebu okoligwa hebu kuwaliga wayao hebu wabokaji, wao wose kuduha yonda yaupate Undewa wa Imulungu.

¹¹ Wanhu wayagwe kumwenu mukala vivo. Lakini sambu nzambi zenu zisegesigwa, mulavigwa kwa Imulungu, mutendigwa munoga mgamezo ga Imulungu kwa twaga da Mndewa Yesu Kilisito na Loho wa Imulungu wetu.

Sang'hanileni ng'huli zenu kwa ukulu wa Imulungu

¹² Munhu kodaha kulonga, “Vinhu vose nodaha kutenda.” Lakini siyo vinhu vose vinoga kumwangu. Notogola nodaha kutenda

kinhu chochose, lakini sitogola kinhu chochose kinhende niwe mtumwa wake.

¹³ Munhu iyagwe kolonga, “Ndiya kwa mbuli ya inda, na inda kwa mbuli ya ndiya.” Ona, lakini Imulungu kovibananga vose vibili. Lukuli lwa munhu siyo kwa mbuli ya ugoni, lakini kwa mbuli ya kumsang'hanila Mndewa, nayo mndewa ayo yowika goya lukuli.

¹⁴ Imulungu kamzilibula Mndewa Yesu kwa wanhu wafile, na siye vivija kotuzilibula kwa nguvu zake.

¹⁵ Vino, hamujuwile kuwa ng'huli zenu ni maungo ga lukuli lwa Kilisito? Hebu mogesa nodaha kusola maungo ga lukuli lwa Kilisito na kugatenda gawe maungo ga ulukuli lwa munhu yosulukila ugoni? Aka!

¹⁶ Hebu hamujuwile bule munhu yonda yailumbe na munhu yosulukila ugoni kokuwa lukuli lumoja na munhu ayo? Kwavija yandikigwa mna Gamaandiko Gang'alile, “Weli wabili okuwa lukuli lumoja.”

¹⁷ Lakini munhu ija yoilumba na Mndewa kahamoja nayo kiloho.

¹⁸ Avo muinege ng'hani na ugoni. Kwavija nzambi ziyagwe zitendigwa na munhu haziubananga lukuli, lakini munhu yotenda ugoni kolotendela nzambi lukuli lwake mwenyego.

¹⁹ Vino, hamujuwile bule ng'huli zenu ayo ng'anda ya Loho Yang'alile, yeli mgati mmwenu imugweleligwe na Imulungu? Avo lelo, mweye siyo kinhu chenu wenyego, lakini cha Imulungu,

²⁰ kwavija muguligwa kwa bei ng'hulu. Avo

zisang'hanileni ng'huli zenu kwa ukulu wa Imulungu.

7

Mbuli ya kusola na kusoligwa

¹ Lelo, kwa mbuli zija zimnyandikile,

“Mbigalo kotenda goya yahaleka kusola mtwanzi.”

² Lakini kwavija kuna ugoni, kila mbigalo yawe na mwehe wake mwenyego, na kila mtwanzi yawe na mkasano wake mwenyego.

³ Mbigalo yatende vija viyolondigwa kwa mwehe wake na vivija mtwanzi yatende vija viyolondigwa kwa mkasano wake.

⁴ Mwehe kabule udahi na lukuli lwake, lakini mkasano wake kanao. Vivo ili kwa mkasano kaduhu udahi na lukuli lwake, lakini mwehe wake kanao.

⁵ Sikumuleke kuwasa hamoja lakini vonda muitogolele wenyego kutenda vivo ili mupate kipindi kinogile cha kumpula Imulungu. Abaho ibweleleni kabili, ili Mwenembago sikuyawageze kwavija hamudaha kuitawala wenyego.

⁶ Siwalongela vino kwa kuwalagiza, lakini vinigesani niye.

⁷ Maza vinonda niye wanhu wose wakale kamba vinili niye, lakini kila munhu kana nhunza yake kulawa kwa Imulungu. Imoja kana nhunza ino, na iyagwe kana nhunza ija.

⁸ Lelo, kwa waja hawanasola na weli wagane, vinoga kumwenu kukala usaka kamba vinili niye.

⁹ Lakini mwahalemelwa kukala usaka, soleni, kwavija vinoga kusola kubanza kusulukila watwanzi.

¹⁰ Kwa waja wasolile na kusoligwa nowagwaa lagizo, sijangu lakini da Mndewa, mwehe sikuyaileke na mkasano wake,

¹¹ lakini kamba yahatenda vivo, yakale usaka hebu wailumbe kabili na mkasano wake. Nayoy mkasano sikuyamwase mwehe wake.

¹² Kwa wanhu wayagwe nolonga niye, lakini siyo Mndewa, kamba mbigalo Mkilisito kana mwehe yolema kumtogola Yesu na imwehe kotogola kukala nayo, sikuyamwase.

¹³ Na kamba mtwanzi Mkilisito kasoligwa na mbigalo hamtogola Yesu na kotogola kukala nayo, sikuyamuleme.

¹⁴ Kwavija mkasano hamtogola Yesu kotogoligwa na Imulungu kwa kuilumba na mwehe wake, na mwehe hamtogola Yesu kotogoligwa na Imulungu kwa kuilumba na mkasano wake. Maza haili vivo, wana wao sambiwatogoligwe na Imulungu, lakini Imulungu kawatogola.

¹⁵ Lakini kamba ija hamtogola Yesu kolonda kumuleka miyage yeli Mkilisito na yamuleke. Kwa kilamuso acho, ayo inkilisito, mbigalo hebu mtwanzi, hagomigwa kutenda vivo. Kwavija Imulungu kawakema mukale moyo uholile.

¹⁶ Gweye mwehe Mkilisito, kojuwa vilihi kuwahudaha kumkombola mkasano wako? Hebu gweye mkasano Mkilisito, kojuwa vilihi kuwahudaha kumkombola mwehe wako?

Ukale kamba Imulungu viyakukemile

¹⁷ Avo kila munhu na yakale kamba vija Mndewa viyamtendile yawe, na vivija ukale kamba viukalile Imulungu viyakukemile. Dino dijo lagizo jangu kwa vibumbila vose va wanhu wamtogole Yesu.

¹⁸ Kamba munhu yengile kumbi kakemigwa na Imulungu, sikuyaivizile kuwa hanakwingila kumbi. Na kamba viyakemigwe kakala hanakwingila kumbi, sikuyengile kumbi.

¹⁹ Kwavija kwingila kumbi hebu kuleka kwingila kumbi siyo kinhu, kilondigwa ni kugagoga malagizo ga Imulungu.

²⁰ Avo kila munhu yakale kamba viyakalile kipindi viyakemigwe na Imulungu.

²¹ Vino, gweye viukemigwe na Imulungu kukala mtumwa? Sikuugelegeze, lakini wahapata kipindi cha kulekesigwa, kisang'hanile.

²² Kwavija mtumwa yakemigwe na Mndewa kokuwa munhu yalekesigwe kwa Mndewa. Vivo ili kwa munhu yalekesigwe yakemigwe na Mndewa kokuwa mtumwa wa Kilisito.

²³ Imulungu kawagula kwa bei ng'hulu, avo sikumuwe watumwa wa wanhu.

²⁴ Ndugu zangu, kila munhu na yakale kwa kuilumba na Imulungu kamba vija viyakalile kipindi Imulungu viyamkemile.

Mbuli ya wanhu wasaka na wagane

²⁵ Kwa gaja gamtwandikile mbuli ya wanhu wasaka, nabule lagizo kulawa kwa Mndewa, lakini nolonga vinigesha kamba munhu nitamaniligwa mbuli ya koneligwa bazi na Mndewa.

²⁶ Lakini mbuli ya kugaya kuli sambu, vinikona niye yokuwa vinoga kwa munhu kukala kamba viyali.

²⁷ Vino gweye kuna mwehe? Avo sikumwase. Vino gweye hunasola? Avo sikuulonde kusola.

²⁸ Lakini wahasola, hutendile nzambi. Na mndele yahasoligwa hatendile nzambi. Lakini wao waisolile ogazika ng'hani mwiisi ino, na niye silonda mweye muwe kamba wao.

²⁹ Ndugu zangu, nolonga vino, kipindi kisigale kidodo. Avo kulawa sambu wanhu weli na wehe wakale kamba wasaka,

³⁰ na waja olila wakale kamba hawalila na waja odeng'helela wakale kamba hawadeng'helela na wagulaji wakale kamba hawagulile kinhu,

³¹ na waja osang'hanila vinhu va mwiisi ino wakale kamba wabule sang'hano navo. Kwavija isi ino kamba viili sambu, honda ikale ng'hani.

³² Nolonda mweye sikumunyawenyawe. Munhu msaka kohunganikila mbuli za Mndewa, kwavija kolonda kumnogeza Mndewa.

³³ Lakini mbigalo mwene mwehe kohunganikila mbuli za mwiisi, kwavija kolonda kumnogeza mwehe wake,

³⁴ nayo kokwegigwa mhande mbili. Mtwanzi yelibule mkasano hebu mhambe kohunganikila sang'hano za Mndewa, kwavija kolonda kung'ala kwa lukuli na loho, lakini mtwanzi yeli na mkasano kohunganikila mbuli za mwiisi, kwavija kolonda kumnogeza mkasano wake.

³⁵ Nolonga vino kwavija nolonda kuwataza mweye. Siwagoma bule, lakini nolonda mweye mu-

tende gaja ganogile ili mupate kumsang'hanila Mndewa kwa moyo umoja.

³⁶ Kamba munhu yoyose kogesa hamtendela vinogile mhambe yoolonda kufunga nayo zen-gele. Na kamba mhambe ayo kokuwa na miyaka mingi kwa kusoligwa na komsulukila ng'hani na yatende kamba viyolonda. Yafunge nayo zengele, aho hatenda nzambi.

³⁷ Lakini kamba mbigalo kolonda mwenyego muumoyo wake kuleka kusola, na kodaha kuleka kusulukila na kutenda viyolonda, aho kotenda goya ng'hani yahaleka kumsola mhambe ayo.

³⁸ Avo munhu yosola mtwanzi kotenda vinogile, lakini munhu yoleka kusola kotenda vinogile ng'hani.

³⁹ Mtwanzi yasoligwe kokuwa kafungigwa na mkasano wake kipindi chose cha ugima wake, lakini mkasano wake yahafa, kodaha kusoligwa na mbigalo yoyose yoomulonda lakini kolondigwa yawe Mkilisito.

⁴⁰ Lakini vinikona niye, mtwanzi ayo komweda ng'hani yahakala usaka. Avo vinigesani niye, vivija ninayo Loho wa Imulungu.

8

Mbuli ya ndiya ilavigwe nhosa kwa vinyago

¹ Sambu, kwa mbuli ya ndiya ilavigwe nhosa kwa vinyago va imilungu.

Tojuwa, wose tuna ubala, na ubala awo om-tenda munhu yaigode, lakini unogelwa ozenga.

² Waja ogesa ojuwa kinhu, hawajuwa kamba viwolondigwa kajuwa.

³ Lakini munhu yomnogela Imulungu, kojuwigwa na Imulungu.

⁴ Avo mbuli ya kuja ndiya ilavigwe nhosa kwa vinyago va imilungu, tojuwa vinyago siyo kinhu chochose mwiisi, tojuwa Imulungu imoja yaiyeka.

⁵ Hata yahawa kuna vinhu vikemigwa, “walungu”, mwiisi hebu kuulanga. Ona, hata kamba wanhu olonga kuna vinhu vikemigwa, “walungu” na “wandewa,”

⁶ lakini kumwetu siye tuna Imulungu imoja yaiyeka, Tata ija yaumbile vinhu vose na kubitila heyo tokuwa wagima. Na kuna Mndewa imoja yaiyeka, nayo ayo Yesu Kilisito, kubitila heyo vinhu vose vilumbigwa, na siye twawagima kubitila heyo.

⁷ Lakini siyo kila munhu kana ubala uno. Wanhu wayagwe wakala wazowele kuvitambikila vinyago, mbaka sambu wahakala kuna ukuja ogesa woja ndiya ilavigwe nhosa kwa vinyago va imilungu, kwavija mizoyo yao yonyolila, na yofitizigwa.

⁸ Lakini ndiya haidaha bule kutugala behi na Imulungu. Avo twahaleka kuja hatuhungukilwa kinhu, na twahaja hatukongezelwa kinhu.

⁹ Lakini muiteganye, kulekesigwa kwenu sikukuwatende waja weli na mizoyo inyolile watende nzambi.

¹⁰ Kamba munhu moyo wake unyolila, yahakona gweye uli na kija kiukema ubala, koja mna ing'anda ya kulavila nhosa kwa vinyago va imilungu, vino hageligwa moyo kuja ndiya ilavigwe nhosa kwa vinyago va imilungu?

¹¹ Avo mkilisito miyago yeli na moyo unyolile, ija Kilisito yafile mbuli yake, kopotela mbuli ya kija kiukema ubala wako!

¹² Kwavija mowatendela nzambi wakilisito waenu na kuilumiza mizoyo yao inyolile, momtendela nzambi Kilisito.

¹³ Avo kamba ndiya yomuhonza mkilisito miyangu yatende nzambi, sija nyama ng'o, ili sikunimuhonze mkilisito miyangu yatende nzambi.

9

Sang'hano za watumigwa

¹ Vino, niye silekesigwe bule? Vino, niye sili mtumigwa bule? Vino, niye simonile bule Mndewa wetu Yesu? Vino mweye siyo ulawililo wa sang'hano yangu kwa Mndewa?

² Hata kamba wanhu wayagwe hawatogola kuwa niye na mtumigwa, lakini kumwenu mweye na mtumigwa! Mweye awo kilaguso cha utumigwa wangu, kwavija muilumba na Mndewa.

³ Munhu yoyose yononga vihile, vino vivo vonda niigombele.

⁴ Vino, silondigwa kuja na kung'wa kwa sang'hano yangu?

⁵ Vino, silondigwa kukweleleza viwotenda watumigwa wayagwe na Kefa na ndugu zake Mndewa, kwa kumsola mwehe Mkilisito mna imianza yetu?

⁶ Hebu niye niyeka na Balinaba wao tulondigwa kusang'hana ili tupate gaja gatulondigwa?

7 Vino, mkalizi gani yoiliha mwenyego kwa sang'hano yake? Vino, mulimaji gani yoleka kuja matunda ga mgunda? Vino, msusilaji gani yoleka kung'wa maziwa ga fugo yake?

8 Silonga ulonzi uno kwa udahi wa kiunhu, kwavija Malagizo ga Musa golonga vivo.

9 Yandikigwa mna Gamalagizo ga Musa, “Siku-umfunge ng'ombe umulomo wahamsang'hanila kuhulula uhemba.” Vino lelo, tulonge Imulungu kosang'hanila ng'ombe?

10 Vino, hakalile kotugesa siye viyalongile avo? Ona, gano gandikigwa mbuli ya siye, kwavija mulimaji na msengaji wose otamanila kuigolela kija kisengigwe.

11 Siye tuhanda mbeyu ya Loho mgati mwenu. Vino mbuli ng'hulu twahapata vinhu vitulondigwa?

12 Kamba wayagwe olondigwa kupata vinhu avo kwa kutamanila kulawa kumwenu, vino siye hatulondigwa kupata ng'hani kubanza wao?

Siye hatukisang'hanila kitulondigwa kupata. Lakini, tofunga umoyo kwa kila kinhu ili siku-tuikimile Mbuli Inogile ya Kilisito.

13 Vino hamujuwile kuwa waja osang'hana Mng'anda ya Imulungu, opata ndiya yao kulawa mumo, na waja olava nhosa muupango opata fungu kulawa mwiinhosa ayo?

14 Vivo ili kwa Mndewa, kalagiza waja opeta Mbuli Inogile wapate ndiya yao kulawa mumo.

15 Lakini niye sisang'hanile hata dimoja dinilondigwa kupata, na wala sikwandika ili mhate zinondigwa kupata. Kumwangu niye

nokona vinoga kufa, kubanza munhu yoyose yanyone noigoda kwa mulomo wiiyeka!

¹⁶ Lakini nopeta Mbuli Inogile, siyo mbuli ya kuigoda kwa mulomo. Ino ayo sang'hano inigweleligwe. Nojona nahaleka kuwapetela wanhu Mbuli Inogile!

¹⁷ Maza niisagule sang'hano ino kwa kulonda mwenyego, nahatamanile fungu, lakini noisang'hana siyo kwa kulonda niye kwavija Imulungu ayo yanisagule nimsang'hanile.

¹⁸ Vino, nopata fungu gani? Fungu jangu ni kuwapetela Mbuli Inogile bila kupula sente, bila kupula kinondeka kupata kwa kuwapetela wanhu Mbuli Inogile.

¹⁹ Niye sili mtumwa wa munhu yoyose bule, lakini niitenda mwenyego mtumwa wa kila munhu, ili mhate wanhu bwando wamtogole Kilisito.

²⁰ Vinikalile nosang'hana na Wayahudi ng'hala kamba Muyahudi ili niwapate Wayahudi, hamoja niye silongozigwa na Malagizo ga Musa, lakini ng'hala kamba viwakalile wao ili niwapate waja olongozigwa na Malagizo ga Musa.

²¹ Vivo ili, vinisang'hane kwa waja welibule Malagizo ga Musa, ng'hala kamba viwokala wao, ili niwapate waja welibule Malagizo ga Musa. Ino hainhenda sikunilongozigwe na Malagizo ga Imulungu, lakini nolongozigwa na Malagizo ga Kilisito.

²² Kwa waja wanyolile, na niye ninyolila ili niwapate hewo. Avo niitenda kila kinhu kwa wanhu wose ili nidahe kuwatenda wayagwe wakomboligwe kwa nzila yoyose idahika.

²³ Notenda gano gose kwa mbuli ya Mbuli Inogile ili mhate fungu mna ivinhu vake vinogile.

²⁴ Vino, hamujuwile bule kuna ulubuga lwa kukimbilila wanhu bwando okimbila, lakini ija yonda yahume kobokela fungu? Avo kolondigwa ukimbile ili ubokele fungu.

²⁵ Kila mkimbilaji kowamba kuitanda goya ili yapate taji dibanangika, lakini siye totenda avo tupate taji dileka kubanangika.

²⁶ Lekaavo, nowamba kukimbila nidahe kuvika kuuhelelo, niye niigala na munhu yoitowa, yoleka kwagiza ng'honde zake.

²⁷ Lekaavo, nolugangamiza lukuli lwangu ili nilutawale ludahe kusang'hana ili sikunyoneke sifaya nahamambukiza kuwapetela wayagwe.

10

Wanhu ozumigwa mbuli ya vinyago

¹ Ndugu zangu, nolonda mujuwe kilawilile kwa wahenga zetu wamkweleze Musa. Wose wakala okalizigwa hasi ya wingu, na wose wabita goya kuna Ibahali.

² Wose wabatizigwa mdiwingu na mna ibahali kamba wanahina wa Musa.

³ Wose waja gate didija da kiloho.

⁴ Vivija wang'wa kinhu kikija cha kiloho. Wang'wa kulawa mdibwe dija da kiloho diwacholile najo, dibwe dijo dikala Yesu Kilisito mwenyego.

⁵ Lakini wanhu bwando hawamnogeze Imulungu, na mitufi yao ipwililika kuluwala.

⁶ Lelo, mbuli zose zino ziwe kinhu cha kuifunzila, kutuzuma siye sikutusulukile gehile, kamba viwatendile wao.

⁷ Vivija sikutuvitambikile vinyago, kamba viwatendile wayagwe. Kamba Maandiko vigo-longa, “Wanhu waja na kung'wa, wafeng'hula kwa ugoni.”

⁸ Sikututende ugoni kamba viwatendile wayagwe, siku dimoja wafa wanhu elufu ishilini na ndatu.

⁹ Sikutumgeze Kilisito, kamba viwatendile wayagwe, na wakomigwa na mizoka.

¹⁰ Sikutuiyalale kamba viwatendile wayagwe, na wakomigwa na msenga wa ifa wa kuulanga.

¹¹ Mbuli zose azo zivalawilila wao, iwe kilaguso kwa wayagwe na zandikigwa kutuzuma siye. Kwavija tokala mna ikipindi cha mmabehi na uhelelo wa isi.

¹² Avo munhu yoigesa kema goya yaiteganye sikuyagwe.

¹³ Kugezigwa kwenu siyo kilozo kwa wanhu. Lakini Imulungu kotenda kiyalongile, na honda yatogole mugezigwe kubanza nguvu zenu. Hamoja mogezigwa, lakini kowagwaa nguvu ya kugangamala na kowagwaa nzila ya kulawila.

¹⁴ Avo, mbwiga zangu niwanogela, mwiinege na mbuli ya kuvitambikila vinyago.

¹⁵ Nolonga na mweye wanhu muli na nzewe, legezezi wenyego gano gonilonga.

¹⁶ Twahamgwaa nhogolwa Imulungu na kung'wa divai mkikasi, toilumba na damu ya Kilisito. Twahabanzula gate na kudija toilumba na lukuli lwa Kilisito.

17 Hamoja siye twa wanhu bwando twa lukuli lumoja, kwavija kuna gate dimoja, wose toigolela gate dijo.

18 Waloleni wanhu wa Izilaeli, awo wajaga ndiya ya nhosa ilavigwe muupango, oilumba na nhosa ilavigwe kwa Imulungu.

19 Avo lelo, nonge choni? Vino, vinyago va imilungu hebu ndiya ilavigwe nhosa kwa vinyago vofaya choni?

20 Aka! Kinilonga niye ni kija kilavigwe nhosa muupango wa wamhazi, siyo kwa Imulungu. Na niye silonda mweye muilumbe na vinyamkela.

21 Hamudaha kung'wela kikasi cha Mndewa na vivija kung'wela kikasi cha vinyamkela, hamudaha kuja ndiya lwa Mndewa na kuja ndiya ya vinyamkela.

22 Hebu tolonda kumgeza Mndewa yone migongo? Vino siye tuna nguvu kubanza heyo?

23 Mweye molonga, “Vinhu vose todaha kutenda,” lakini niye nolonga siyo vinhu vose vinoga. Mweye molonga, “Vinhu vose todaha kutenda,” lakini niye nolonga siyo vinhu vose vozenga.

24 Munhu yoyose kumwenu sikuyaigese mwenyego yaiyeka, lakini yawagese wanhu wayagwe.

25 Diyeni chochose kiuzigwa kudigulilo, bila ku-uza uza na kuitenda mizoyo nyunguwa.

26 Kwavija Maandiko Gang'alile golonga, “Isi na vose vili mumo ni vinhu va Mndewa.”

27 Kamba munhu hamtogola Yesu kowagoneka kuja na mweye motogola kuchola, diyeni

chochose chonda yawatandileni, sikumuuze uze mmizoyo yenu.

²⁸ Lakini kamba munhu kowalongela, “Ndiya ino ilavigwa nhosa kwa vinyago va imilungu,” kwa mbuli ya ayo yawalongele na kwa mbuli ya mizoyo, sikumuje.

²⁹ Nolonga vino, siyo mbuli ya mizoyo yenu, lakini mbuli ya moyo wa ayo yawalongele.

Munhu kodaha kulonga, “Habali kulekesigwa kwangu kutamanile moyo wa munhu iyagwe?”

³⁰ Kamba noja kuno nomgwaa nhogolwa Imulungu mbuli ya ndiya lwangu, habali munhu yanonge vihile mbuli ya ndiya inimgwelele nhogolwa Imulungu?”

³¹ Avo chochose kimutenda, iwe kuja hebu kung'wa, gose tendeni mbuli ya ukulu wa Imulungu.

³² Sikumuwe ng'hwalo kwa Wayahudi hebu kwa wanhu haweli Wayahudi hebu kwa wanhu wose wa Imulungu.

³³ Muwe kamba niye, nogeza kuwanogeza wose kwa kila nzila, sitenda gaja gonyona kumwangu ganoga, lakini notenda gaja gowokona wayagwe wose ganoga, avo wadahe kukomboligwa.

11

¹ Loleni vinhendile munikweleleze, kamba vija niye vinilolile viyatendile Kilisito na kumkweleleza.

Kugubika pala kipindi cha kumtambikila Imulungu

² Nowagwaa nhogolwa kwa kung'humbuka niye kwa kila kinhu na kugagoga mafundizo gani-wagwee.

³ Lakini nolonda mujuwe kuwa Kilisito ayo pala kwa kila munhu, na mkasano ayo pala kwa mwehe wake, na Imulungu ayo pala kwa Kilisito.

⁴ Avo kila mbigalo yompula Imulungu, hebu yolonga usenga wa Imulungu kuno kagubika pala jake, ayo kombeza Kilisito.

⁵ Mtwanzi yoyose yompula Imulungu hebu kulonga usenga wa Imulungu bila kugubika pala jake, ayo kongela kinyala mkasano wake. Mtwanzi yotenda avo kaigala na mtwanzi yabeiye pala jake.

⁶ Mtwanzi yoleka kugubika pala jake, vivija yabee mvili zake. Kwavija yogela kinyala kwa mtwanzi kusenya mvili zake hebu kubea, kolondigwa yagubike pala jake.

⁷ Mbigalo halondigwa kugubika pala jake, kwavija heyo ayo sisila na ukulu wa Imulungu. Lakini mtwanzi ayo ukulu wa mbigalo.

⁸ Kwavija mbigalo haumbigwe kulawa kwa mtwanzi, lakini mtwanzi kalumbigwa kulawa kwa mbigalo.

⁹ Vivija mbigalo haumbigwe mbuli ya mtwanzi, lakini mtwanzi kalumbigwa mbuli ya mbigalo.

¹⁰ Kwa mbuli ayo na mbuli ya wasenga wa kulanga, lekaavo mtwanzi kogubika pala jake iwe kilaguso cha kulongozigwa na mbigalo wake.

¹¹ Lakini kwa kuilumba na Mndewa mtwanzi siyo kinhu bila mbigalo, na mbigalo siyo kinhu bila ya mtwanzi.

¹² Kamba vija mtwanzi viyalawile kwa mbi-

galo, vivo ili mbigalo kovumbuka kulawa kwa mtwanzi, lakini vinhu vose volawa kwa Imulungu.

¹³ Gelegezeni wenyego, kamba vinoga kwa mtwanzi kumpula Imulungu bila kugubika pala jake.

¹⁴ Hata Imulungu viyaumbile kolagusa kuwa mbigalo yahawa na mvili nhali koigela kinyala mwenyego.

¹⁵ Lakini kwa mtwanzi kuwa na mvili nhali yolagusa unovu wake, kwavija kagweleligwa mvili nhali zimgubike.

¹⁶ Kamba munhu yoyose kolonda kuibamila kwa mbuli ayo, siye twabule mila iyagwe, vivija kwa vibumbila va wanhu wamtogole Imulungu.

Ndiya ya kukumbuka ifa ya Mndewa

(Matayo 26:26-29; Maluko 14:22-25; Luka 22:14-20)

¹⁷ Mna gamalagizo gano, siwagwaa bule nhogolwa, kwavija miting'hano yenu ya kumtambikila Imulungu yogala gehile kubanza ganogile.

¹⁸ Aho haichanduso, mhulika kuwa mwahaiting'hana hamoja moigola mna ivibumbila, na niye notogola kidogo.

¹⁹ Ona molondigwa muigole, ili waja wemile mna uukweli oneke goya.

²⁰ Avo mwahaiting'hana mogesa moja ndiya ya Mndewa kumbe haili vivo bule.

²¹ Kwavija mna ukuja, kila imoja kolongola kusola ndiya yake mwenyego, kuno wayagwe wana nzala na wayagwe wakoligwa.

²² Vino, mweye mwabule kae za kudila na kung'wela? Hebu mowazeha kibumbila cha

wanhu wamtogole Imulungu na kuwagela kinyala wanhu weliduhu kinhu? Vino niwalongele choni? Niwagwee nhogolwa? Siwagwaa nhogolwa kwa mbuli ayo!

²³ Kwavija nibokela mafundizo kulawa kwa Mndewa niwagwee mweye. Kilo kija Mndewa Yesu viyahindukigwe, kasola gate,

²⁴ kamgwaa nhogolwa Imulungu, kadibanzula na kalonga, “Uno awo lukuli lwangu, umugweleligwe, mutende vivo kwa kung’humbuka niye.”

²⁵ Vivija, viyamambukize kuja kasola kikasi cha divai, kalonga, “Kikasi kino ni lagano da sambi da Imulungu, mwiidamu yangu, kokose konda mung’we, ing’weni kwa kung’humbuka niye.”

²⁶ Kwavija mwahaja gate dino na kung’wela kikasi kino cha divai, mowapetela wanhu ifa ya Mndewa mbaka vonda yeze kabili.

²⁷ Avo munhu yoyose yoja gate da Mndewa hebu kung’wela vihile kikasi acho cha divai, munhu ayo kotagusigwa kwa kulutendela vihile lukuli na damu ya Mndewa.

²⁸ Avo kila munhu tanhu yailolese mwenyego, yang’hali hanakuja gate na kung’wela kikasi acho.

²⁹ Kwavija munhu yoyose yoja na kung’wa bila kujuwa fambulo da lukuli lwa Mndewa, munhu ayo koja na kung’wa nhaguso yake mwenyego.

³⁰ Lekaavo, wanhu bwando kumwenu wanyo-lila na watamu, na wanhu bwando wafa.

³¹ Maza tusongile kuilolesa goya wenyego, sambi tutagusigwe na Imulungu.

³² Lakini totagusigwa na kufunzigwa na Mndewa, ili sikutoneke tubananga hamoja na wanhu wa mwiisi.

³³ Avo ndugu zangu, mwahaiting'hana hamoja kuja ndiya ya Mndewa, kila munhu yambete miyage.

³⁴ Na kamba hana munhu yoyose kana nzala na yaje ukae kumwake, ili kuiting'hana kwenu sikukuwatende mutagusigwe na Imulungu. Lakini kwa mbuli zija ziyagwe, nowapetela vondanize.

12

Nhunza zilawa kwa Loho Yang'alile

¹ Sambu ndugu zangu, kwa mbuli ya nhunza zitugweleligwe na Loho Yang'alile.

Nolonda mujuwe vinogile mbuli azo.

² Mojuwa kamba vimukalile mung'hali hamunamjuwa Imulungu, mulongozigwa na kutawaligwa na mbuli za kuvitambikila vinyago vilibule ugima.

³ Nolonda mujuwe kuwa, kuduha munhu yoyose yolongozigwa na Loho wa Imulungu yodaha kulonga, "Yesu yaduwigwe," na kuduha munhu yodaha kulonga, "Yesu ayo Mndewa," bila kulongozigwa na Loho Yang'alile.

⁴ Kuna nhunza nyingi, lakini Loho yolava nhunza zizo imoja.

⁵ Kuna nzila nyingi za kusang'hana, lakini Mndewa yosang'haniligwa imoja.

⁶ Kuna nzila nyingi za kusang'hana, lakini Imulungu ayo yowagwaa wanhu wose udahi wa kusang'hana.

⁷ Loho Yang'alile koilagusa kwa kila munhu kwa nzila nyingi ili wanhu wose wamwede.

⁸ Loho komgwaa munhu usenga uli na nzeweze, na kwa munhu iyagwe Loho iija komgwaa udahi wa kujuwa mbuli.

⁹ Loho iija komgwaa munhu imoja tamanilo, na komgwaa iyagwe udahi wa kuhonya wanhu.

¹⁰ Loho Yang'alile komgwaa munhu udahi wa kutenda unzonza, iyagwe komgwaa nhunza ya kulonga usenga wa Imulungu, na iyagwe komgwaa nhunza ya kujuwa nhunza zilawa kwa Loho hebu hazilawa kwa Loho. Vivija Loho komgwaa munhu nhunza ya kulonga ulonzi wa sambu, na iyagwe nhunza ya kuzifambula.

¹¹ Gano gose gotendigwa na Loho ayo imoja, komgwaa kila munhu nhunza yake kamba viyolonda Loho.

Lukuli lumoja, maungo mengi

¹² Kamba vija lukuli lumoja viwili na maungo mengi, hata kamba maungo gago mengi, lakini gotenda lukuli lumoja, vivija vivo ili kwa Kilisito.

¹³ Vivo ili kumwetu siye wose, tuwe Wayahudi hebu haweli Wayahudi, watumwa hebu wanhu walekesigwe, wose tubatizigwa kwa Loho imoja mulukuli lumoja na wose tugweleligwa Loho imoja tumng'we.

¹⁴ Kwavija lukuli haluumbigwe kwa kiungo kimoja kiiyeka, lakini kwa maungo mengi.

¹⁵ Maza mgulu wahalongile, "Kwavija niye sili mkono bule, sili kiungo cha lukuli," vino sambu uwe kiungo cha lukuli? Aka!

16 Na gwiti dahalongile, “Kwavija niye sili siso bule, niye sili lukuli bule,” vino, sambu diwe kiungo cha lukuli? Aka!

17 Maza lukuli lose lwahawile siso, munhu yahadahile vilihi kuhulika? Na maza lukuli lose lwahakalile gwiti diiyeka, munhu yahadahile vilihi kunusa?

18 Avo Imulungu kakika kila kiungo mulukuli kamba vyalondile.

19 Maza lukuli lose lwahawile kiungo kimoja, sambu kuwe na lukuli!

20 Vivo ili, maungo mengi, lakini lukuli lumoja.

21 Avo, siso hadidaha kuulongela mkono, “Sikulonda gweye!” hebu pala hadidaha kugalongela magulu, “Siwalonda mweye!”

22 Lakini viikoneka, hatudaha kutenda kinhu bila maungo ga lukuli gokoneka ganyolila.

23 Na maungo gotugesaga hagafaya ng'hani, gago maungo gololesigwa goya, kuno maungo gogela kinyala gogubikigwa goya.

24 Lakini maungo gotugesaga todaha kugalagusa hatugatonga. Avo Imulungu ayo yawikile lukuli hamoja, kakigwaa kutegelezigwa ng'hani kiungo kija kihungukiligwe kutegelezigwa.

25 Avo, kuduho kuigola mulukuli, lakini maungo gose goitaza.

26 Kamba kiungo kimoja chahalumila, maungo gose gayagwe golumila hamoja nacho na kamba kiungo kimoja chahatogoligwa, maungo gose gayagwe godeng'helela hamoja nacho.

27 Avo, mweye mose mwa lukuli lwa Kilisito, kila munhu kiungo cha lukuli lulo.

²⁸ Mvibumbila va wanhu wamtogole Yesu Imulungu kaweka, mosi watumigwa, pili watula ndagu na kadatu wafundiza, abaho kaweka waja weli na nhunza ya kutenda unzonza, abaho waja weli na nhunza ya kuhonya hebu kuwataza wayagwe hebu udahi wa kuwalongoza wanhu hebu kulonga ulonzi wa sambu.

²⁹ Wanhu wose siyo watumigwa hebu watula ndagu hebu wafundiza. Siyo kila munhu kana udahi wa kutenda unzonza,

³⁰ hebu kuhonya watamu hebu kulonga ulonzi wa sambu hebu kufambula ulonzi.

³¹ Avo, sulukileni nhunza zili ng'hulu ng'hani.

Na niye nowalagusila nzila inogile ng'hani.

13

Unogelwa

¹ Hata nahadaha kulonga ulonzi wa wanhu na hata wa wasenga wa kuulanga, lakini kamba nabule unogelwa, ulonzi wangu nyangi ziiyeka kamba munhu yotowa mpatu kuna dizengele hebu nyangili.

² Vivija nodaha kuwa na nhunza ya kupeta usenga wa Imulungu, nozijuwa mbuli zose zifisigwe, na nodaha kuwa na tamanilo da kuhamiza vigongo, lakini nahaswela unogelwa niye siyo kinhu.

³ Nodaha kulava vinhu vangu vose kuwagwaa wakiwa, hata kuulava lukuli lwangu lulukuzigwe, lakini nahaswela unogelwa hainifaya chochose.

⁴ Yeli na unogelwa kobetela kwa kufunga umoyo, muhole, kabule migongo hebu kuitapa hebu kuigoda.

⁵ Yeli na unogelwa kotegeleza, haigesa mwenyego bule, hebu kugevuzika himahima, kabule mfundo.

⁶ Yeli na unogelwa hadeng'helela gehile, lakini kodeng'helela ukweli.

⁷ Yeli na unogelwa habwela kuchugu, kota-maniligwa na kotamanila gose na kogangamala.

⁸ Unogelwa haulemelwa. Kamba kuna nhunza za kupeta usenga wa Imulungu, zose zobita siku dimoja, yahawa nhunza ya kulonga ulonzi wa sambu, yohuhwa, wahawa ubala nao obita.

⁹ Kwavija ubala wetu na nhunza yetu ya kupeta mbuli ya Imulungu hawenele,

¹⁰ lakini kipindi chahavika Imulungu kotenda chenele kija kihunguke na hachenele cholawanya.

¹¹ Ving'halile mwana, nilonga na nigelegeza na nigesha kamba mwana, lakini sambu na mkulu, mbuli zose za uwana nizileka.

¹² Kitona sambu kamba lumvuye mvuye mna ikiyoo, lakini aho kumwande tokona meso kwa meso. Sambu nojuwa hadodo, aho kumwande nojuwa goya, kamba vija Imulungu viyanjuwile niye.

¹³ Vinhu vino vidatu vosigala, kutogola, kutamanila na unogelwa, lakini dili kulu kubanza gose awo unogelwa.

14

Nhunza ziyagwe zilawa kwa Loho Yang'alile

¹ Uzahileni unogelwa. Vivija zahileni nhunza ziyagwe zilawa kwa Loho Yang'alile, ng'hani

ng'hani nhunza ya kuwapetela wanhu usenga wa Imulungu.

² Munhu yolonga kwa ulonzi ukanganya, halonga na wanhu lakini kolonga na Imulungu, kwavija kuduha munhu yokuwa. Kolonga mbuli ziifisile kwa udahi wa Loho.

³ Lakini waja owapetela wanhu usenga wa Imulungu, olonga na wanhu mbuli ya kuwagela moyo, kuwagamiza na kuwahoza mizoyo.

⁴ Waja olonga ulonzi ukanganya oigangamiza wenyego, lakini waja owapetela wanhu usenga wa Imulungu, wao okigangamiza kibumbila chose cha wanhu wamtogole Yesu.

⁵ Vinilonda niye mweye mose mulonge ulonzi ukanganya, lakini nolonda ng'hani muwe na nhunza ya kuwapetela wanhu usenga wa Imulungu. Kwavija munhu yeli na nhunza ya kuwapetela wanhu usenga wa Imulungu kofaya ng'hani kubanza ija yolonga ulonzi wa kukan-ganya, mbaka hawe na munhu wa kufambula mbuli zilongigwa, avo wanhu wose wamtogole Yesu wadahe kugangamizwa.

⁶ Ndugu zangu, vino yowafaya choni naheza kumwenu kulonga na mweye ulonzi ukanganya? Hakiwafaya chochose, mbaka niwalongeleni ugubulo wa Imulungu hebu ubala fulani, hebu usenga wa Imulungu hebu mafundizo fulani.

⁷ Vivo ili kwa vinhu vilibule ugima vilava sauti, kamba vija kifengwa, hebu bango. Vino munhu kodahaze kukuwa lwila lutoigwa kamba kifengwa acho hebu bango vahatoigwa havilava sauti vinogile?

⁸ Kamba mhalati hailila goya, nani yonda yaitande kwa kuitowa?

⁹ Vivo ili kumwenu mweye, kamba lulimi lwenu halulonga kinhu kijuwika, nani yonda yadahe kugajuwa gomulonga? Kwavija kamba molonga na ubeho.

¹⁰ Kuna ulonzi mwingi mwiisi, lakini kuduhu ulonzi ulibule fambulo jake.

¹¹ Lakini nahaleka kujuwa fambulo da ulonzi wa munhu, niye nokuwa munhu baki kumwake nayo kokuwa munhu baki kumwangu.

¹² Kwavija mweye mosulukila kupata nhunza ya Loho, molondigwa muwambe kuzisang'hanila nhunza azo kwa kuwagangamiza wanhu wamto-gole Yesu.

¹³ Avo munhu yolonga ulonzi ukanganya, kolondigwa yampule Imulungu yapate udahi wa kufambula.

¹⁴ Kwavija nahampula Imulungu kwa ulonzi ukanganya, loho yangu ayo ipula, lakini nzewe zangu zokala bule.

¹⁵ Avo nhende choni? Nompula Imulungu kwa loho yangu, vivija nompula Imulungu kwa nzewe zangu na nokwimba kwa loho yangu, vivija nokwimba kwa nzewe zangu.

¹⁶ Wahamgwaah nhogolwa Imulungu kwa loho yako iiyeka, yodahika vilihi kwa wanhu wait-ing'hane kwidika nhogolwa zako kwa Imulungu kwa kulonga, "Ona," kamba hawakijuwa kiu-longa?

¹⁷ Hata kamba nhogolwa zako kwa Imulungu zahanoga vilihi, wanhu wayagwe haziwagangamiza bule.

18 Nomgwaa nhogolwa Imulungu kwavija niye nolonga ulonzi ukanganya kubanza mweye mose.

19 Lakini nahaiting'hana na kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu, nonogelwa kulonga mbuli tano zijuwika goya ili niwafundize wayagwe, kubanza kulonga mbuli magana kwa magana kwa ulonzi ukanganya.

20 Ndugu zangu, sikumugese kamba wana wadodo. Kwa mbuli ya gehile mukale kamba wana ving'hele welibule vitala, lakini mugese kamba viwogesa wanhu wabala goya.

21 Yandikigwa mna Gamalagizo kamba,
“Mndewa kolonga vino,
‘Kubitila wanhu olonga ulonzi ukanganya,
na kwa milomo ya wanhu baki,
nowalongela wanhu zangu,
lakini hawanitegeleza bule.’ ”

22 Avo nhunza ya kulonga ulonzi ukanganya ni kilaguso kwa wanhu hawamtogola Yesu, siyo kwa wanhu wamtogole Yesu, lakini nhunza ya kuwalongela wanhu usenga wa Imulungu ni kilaguso kwa wanhu wamtogole Yesu, siyo kwa wanhu hawamtogole Yesu.

23 Avo, wanhu wose wamtogole Yesu wahaiting'hana hamoja, na wose olonga kwa ulonzi ukanganya, baho waheza wanhu hawajuwa hebu wanhu hawamtogole Yesu, vino honda walonge kuwa mweye mose mna kibozi mbwelela?

24 Lakini wose wahalonga usenga wa Imulungu, yaheza munhu hajuwile kinhu hebu munhu hamtogola Yesu gose gonda yahulike gomulagusila nzambi zake na vivija gomtagusa.

²⁵ Gaja gafisigwe mmizoyo yao gogubuligwa, nao ofugama na kumtambikila Imulungu, kwa kulonga, “Kweli Imulungu kabaha hamoja na mweye!”

Viilondigwa kutenda mvibumbila va wanhu wa Imulungu

²⁶ Ndugu zangu, nofambula vino, mwahaiting'hana hamoja kumtambikila Imulungu, imoja kana nyila, iyagwe kofundiza, iyagwe kana ugubulo kulawa kwa Imulungu, iyagwe kana nhunza ya kulonga kwa ulonzi ukanganya, na iyagwe kofambula kija kilongigwe. Kila kinhu kiwe kwa kuwagangamiza wanhu waiting'hane.

²⁷ Kamba munhu kolonga ulonzi ukanganya, wanhu wabili hebu wadatu, walonge imoja imoja, munhu iyagwe kolondigwa yafambule kija kilongigwa.

²⁸ Lakini kamba kuduhu munhu yodaha kufambula mbuli ilongigwa, avo ija yolonga kwa ulonzi ukanganya yanyamale, yalonge mwenyego na kwa Imulungu.

²⁹ Wanhu wabili hebu wadatu wagweleligwe usenga wa Imulungu, walonge na kuno wayagwe walolese goya gaja gowolonga.

³⁰ Na kamba munhu yakaliile aho kobokela usenga kwa Imulungu, ija yolonga yanyamale.

³¹ Mose modaha kulonga usenga wa Imulungu, imoja imoja, avo kila munhu koifunza na kugangamizwa.

³² Nhunza ya kulonga usenga wa Imulungu yolondigwa iwe mmakono ga mulongaji.

³³ Kwavija Imulungu siyo Imulungu wa kud-ing'huka, lakini Imulungu wa tindiwalo.

Kamba viili mna ivibumbila vose va wanhu wa Imulungu,

³⁴ watwanzi olondigwa wanyamale mna ivibumbila va wanhu wamtogole Yesu. Hawatogoleligwa kulonga, lakini wategeleze, kamba Malagizo ga Wayahudi vigalonga.

³⁵ Kamba hana kinhu olonda kukijuwa, wahabwela ukae odaha kuwauza wambigalo zao. Yogela kinyala kwa mtwanzi kulonga mvibumbila va wanhu wamtogole Yesu.

³⁶ Vino, usenga wa Imulungu usonga kumwenu? Hebu uwavikila mweye mwiiyeka?

³⁷ Kamba mweye moigesa wenyego molonga usenga wa Imulungu hebu wanhu wa Loho, avo muvijuwe kamba nokwandika gaja gaiyeka gayalagize Mndewa.

³⁸ Kamba munhu hatonga kija kinyandika, sikumumtonge munhu ayo.

³⁹ Ndugu zangu, sulukileni kuwapetela wanhu usenga wa Imulungu na sikumumgomese munhu yoyose kulonga ulonzi ukanganya.

⁴⁰ Lakini tendeni goya kila kinhu, kamba vilondigwa.

15

Kuzilibuka kwa Kilisito

¹ Ndugu zangu, lelo nolonda kuwakumbusa Mbuli Inogile iniwapetele, na mweye muibokela, Mbuli ayo Inogile acho chandusilo cha kumtamanila kwenu Imulungu.

² Usenga uniwapeteleni, ayo Mbuli Inogile. Mwahaigoga ng'hani mokomboligwa. Kamba mwahaleka kuigoga mugaya bule kutogola.

³ Niwagwaa kinhu kikulu ng'hani kimbokele, Kilisito kafa kwa nzambi zetu, kamba Maandiko Gang'alile vigolonga,

⁴ kamba kazikigwa, abaho siku da kadatu kazilibuka, kamba Maandiko Gang'alile vigo-longa,

⁵ kamulawilila Kefa, abaho kawalawilila watumigwa wose longo na wabili.

⁶ Abaho kawalawilila kwa mwanza umoja wanahina zake bwando, kubanza magana matano, wanhu bwando mna iwao wang'hali wagima lakini wayagwe wafa.

⁷ Kumwande kamulawilila Yakobo, abaho kawalawilila watumigwa wose.

⁸ Kukimambukizo kandawilila na niye vivija, hata kamba niigala na munhu yavumbuke kipindi kihile.

⁹ Kwavija mna iwatumigwa wose niye na munhu mdodo ng'hani, niye sifaya hata kukemigwa mtumigwa, kwavija niwadununza wanhu wantogole Yesu.

¹⁰ Lakini kwa ng'hekewa ya Imulungu niwa kamba vinili, na ng'hekewa iyanigwelele hayagile bule. Nisang'hana ng'hani kubanza wayagwe wose, hata avo siyo niye nisang'hane, lakini ng'hekewa ya Imulungu ya hamoja na niye.

¹¹ Lakini siyo kinhu, kamba niye niwapetela wanhu Mbuli Inogile hebu wao wawapetela wanhu. Mweye mose mutogola usenga awo.

Kuzilibuka kwa wafile

¹² Lelo, kamba towapetela wanhu kuwa Imulungu kamzilibula Kilisito kwa wanhu wafile, wanhu wayagwe kumwenu odaha vilihi kulonga kuwa wanhu wafile honda wazilibuke bule?

¹³ Kamba kweli wanhu wafile honda wazilibuke bule, yofambula kuwa Kilisito hazilibuke bule.

¹⁴ Kamba Kilisito hazilibuke kwa wanhu wafile, togaya bule kuwapetela wanhu na kutamanila kwetu kuduhi kinhu.

¹⁵ Avo tokoneka wavizi mgameso ga Imulungu, kwavija tulonga Imulungu kamzilibula Kilisito kwa wanhu wafile. Kamba kweli, Imulungu hamzilibule Kilisito, avo wanhu wafile honda wazilibuke.

¹⁶ Kwavija kamba wanhu wafile hawazilibuka bule, avo Kilisito hazilibuke bule.

¹⁷ Kamba Kilisito hazilibuke kwa wanhu wafile, kumtamanila kwenu kuduhi kinhu, na mung'hali mopotela mzinzambi zenu.

¹⁸ Vivija ino yofambula kuwa waja wamtogole Kilisito abaho wafa, wapotela.

¹⁹ Kamba tomtamanila Kilisito vinogile kwa ugima uno wiiyeka, tofaya koneligwa bazi ng'hani na wanhu kubanza munhu yoyose iyagwe mwiisi.

²⁰ Lakini kweli Kilisito ayo wa ichanduso kuzilibuka kwa wanhu wafile, ino yolagusa kuwa waja wafile ozilibuka vivija.

²¹ Kwavija kamba ifa viigaligwe mwiisi na munhu, vivo ili kuzilibuka kwa wanhu wafile kogaligwa na munhu.

²² Kwavija kamba wanhu wose viwofa mbuli ya kuilumba kwao na Adamu, vivo ili wanhu

wose ozilibuligwa kwa wanhu wafile mbuli ya kuilumba kwao na Kilisito.

²³ Lakini kila munhu kozilibuligwa mna ikipindi chake, tanhu Kilisito, abaho waja weli wanhu zake mna ikipindi chonda yeze Kilisito.

²⁴ Abaho wahavika uhelelo, Kilisito kobananga utawala wose na udahi wose na mamulaka gose, na komgwaa Undewa Imulungu Tata.

²⁵ Kwavija Kilisito kolondigwa yatawale mbaka Imulungu vonda yawahume wose wamwihile na kuweka hasi ya magulu gake.

²⁶ Mdumuka wa kimambukizo kubanangigwa kokuwa ifa.

²⁷ Kwavija Maandiko Gang'alile golonga, “Imulungu kokwika vinhu vose hasi ya magulu gake.” Avo yahalonga, “Vinhu vose.” Imulungu mwenyego kahaduhu, heyo ayo yokwika vinhu vose hasi ya Kilisito.

²⁸ Lakini vinhu vose vahekigwa hasi ya utawala wa Kilisito, nayo Imwana, koika mwenyego hasi ya Imulungu, yekile vinhu vose hasi yake, na Imulungu kovitawala vose kila hanhu.

²⁹ Kamba wanhu wafile hawazilibuka bule, vino otenda choni wanhu waja obatizigwa mbuli ya wao? Habali obatizigwa mbuli ya wanhu awo wafile?

³⁰ Na siye, habali twamdizumozumo kila saa?

³¹ Ndugu zangu, kila siku na mmabehi na ifa! Magoda ganilinago kumwenu kwa kuilumba na Yesu Kilisito Mndewa wetu gonhenda nonge vino.

³² Vino mogesa nipata choni kwa kuitowa na wanhu waigalile na ming'onyo ako Efeso? Kamba wanhu wafile hawazilibuka, “Tuje na tung'we,

kwavija mayo tofa.”

³³ Sikumuwe wabozi, “Mbwiga wehile oibananga tabiya inogile.”

³⁴ Muwe na nzewele na muleke kutenda nzambi, kwavija wanhu wayagwe kumwenu hawamjuwile Imulungu, na nolonga vino kuwagela kinyala.

Kuzilibuka kwa lukuli

³⁵ Wanhu wayagwe odaha kuuza, “Vino, wanhu wafile odaha vilihi kuzilibuka? Na lukuli lwao lokuwaze?”

³⁶ Uzaji awo wakibozi! Mwahahanda mbeyu, haikota mbaka tanhu ife.

³⁷ Na kiuhandu ni mbeyu iyyeka, yodaha kuwa mbeyu ya ngano hebu mbeyu ziyagwe, lakini onda wote aho kumwande okuwa mnoga.

³⁸ Imulungu koitenda mbeyu ayo yote na koigwaa mnoga uyolonda mwenyego, kila mbeyu koigwaa mnoga wake.

³⁹ Vinhu vose viumbigwe haviigalile. Wanhu, wanyama, ndege na somba wana ng’huli, lakini ng’huli zao haziigalile bule.

⁴⁰ Kuna ng’huli za kuulanga na ng’huli za mwiisi. Unovu wa ng’huli za kuulanga hauigalile na unovu wa ng’huli za mwiisi.

⁴¹ Zuwa dina unovu wake, mbalamwezi vivija ina unovu wake na nhondo vivija zina unovu wake. Hata nhondo vivija haziigalile kwa unovu.

⁴² Vivo vonda iwe, kwa waja wafile vonda wazilibuke. Lukuli lwahazikigwa lokola, lwa-hazilibuka halukola bule.

⁴³ Lwazahazikigwa lwiha, lwahazilibuka lunoga, lwahazikigwa lonyolila lwahazilibuka luna nguvu.

⁴⁴ Lwazahazikigwa lokuwa lukuli, lwahazilibuka lokuwa lukuli lwa loho. Kamba tuna lukuli lwa kiunhu, vivija tokuwa na lukuli lwa kiloho.

⁴⁵ Kwavija Maandiko Gang'alile golonga, "Munhu wa ichanduso, Adamu kalumbigwa yawe ugima," lakini Adamu wa ikimambukizo ayo Loho yowagwaa wanhu ugima.

⁴⁶ Siyo lukuli lwa kiloho ulu lulongole, lakini lukuli lwa kiunhu ulu lulongole.

⁴⁷ Adamu wa ichanduso, kalumbigwa kwa udongo, Adamu wa kabili kalawa kuulanga.

⁴⁸ Awo weli mwiisi waigala na munhu yaumbigwe kwa udongo, na awo wa kuulanga waigala na heyo yalawile kuulanga.

⁴⁹ Kamba vija vituigalile na heyo yaumbigwe kwa udongo, vivo vonda tuigale na heyo yalawile kuulanga.

⁵⁰ Ndugu zangu, nolonda mujuwe kamba, kija kili na lukuli na damu hakidaha kuwa na fungu Muundewa wa Imulungu, na kija kinangika chaduhu fungu da kija kileka kunangika.

⁵¹ Tegelezeni, nowalongeleni mbuli ifisigwe. Wose hatufa bule, lakini wose togaluka.

⁵² Yolawilila kwa kusinhukiza, himahima kubanza siso vidibwenza. Mhalati ya ikimambukizo yahalila, wanhu wafle ozilibuka, wose togaluka, avo hatufa kabili.

⁵³ Ng'huli zetu zifa na kunangika, zogaluka kuwa ng'huli zileka kufa hebu kunangika.

⁵⁴ Avo yahalawilila vino, lukuli lunangika lo-galuka sikulunangike na kija kifa honda kife, aho golawilila Maandiko Gang'alile galongile, “Ifa ihumwa na kuhuma kuvika!”

⁵⁵ “Ifa, kuhuma kwako kwa kwahi?

Ifa, udahi wako wa kulumiza wa kwahi?”

⁵⁶ Ifa yopata udahi wa kulumiza kulawa kwa nzambi, na nzambi zopata udahi kulawa kwa Malagizo.

⁵⁷ Lakini tungwee nhogolwa Imulungu yotugwaa kuhuma kubitila Mndewa wetu Yesu Kilisito!

⁵⁸ Avo, ndugu zangu oniwanogela, gangamaleni. Siku zose muhunganike kumsang'hanila Mndewa, kwavija kuduhu kinhu chonda mutende mwiisang'hano ya Mndewa chonda chage bule.

16

Kusanga sente kuwataza wakilisito

¹ Mwahasanga sente mbuli ya wanhu wa Imulungu, nowalonda mutende kamba vija vinivilonge-le vibumbila va wanhu wamtogole Yesu ako Galatia.

² Kila jumapili kila munhu kumwenu yabagule sente, ziigale na vija vimupatile, zikeni goya, ili vondanize sikumulonde kusanga sente.

³ Vondanize, nowagwaa baluwa na nhunza zenu waja muwasagule na nowatuma wachole Yelusalemu.

⁴ Kamba yofaya na niye nichole, aho odaha kuchola na niye.

Mbuli zoyogesa Paulo kusang'hana

⁵ Nahabitila mwiisi ya Makedonia, nokwiza kuwalola, kwavija nogesa kubitila Makedonia.

⁶ Sengine nokala na mweye kipindi kidodo, hebu sengine nodaha kukala na mweye kipindi chose cha kihuhwe, avo modaha kunitaza nigen-delele na mwanza wangu kokose konda nichole.

⁷ Mndewa yahalonda, nokwiza kumwenu kukala ng'hani, kubanza kwima aho kwa kipindi kidodo.

⁸ Nokala hano kudibuga da Efeso mbaka siku ya Pentekosite.

⁹ Kwavija nivuguliligwa lwivi mkulu mbuli ya sang'hano yangu, hamoja hana wanhu bwando ondema.

¹⁰ Timoseo yaheza, mbokeleni goya, kwavija kotenda sang'hano ya Mndewa, kamba niye.

¹¹ Munhu yoyose sikuyambezele, lakini mum-taze yagendelele goya na mwanza wake, ili yabwele kumwangu, kwavija niye nombeta hamoja na ndugu zangu.

¹² Avo, kwa mbuli ya ndugu yetu Apolo, baho kwa baho nimnanahiza yeze kumwenu hamoja na wanhu wayagwe wamtogole Yesu, lakini halonda bule kwiza sambu, avo yahadahika kokwiza.

Mbuli za kimambukizo

¹³ Kaleni meso, gangamaleni mditamanilo, muwe magalu na weli na nguvu.

¹⁴ Sang'hano zenu zose muzitende kwa unogelwa.

¹⁵ Ndugu zangu, mojuwa kuwa Sitefana na wanhu wa lubaga lwake wakala wa ichanduso

kumtogola Yesu mwiisi ya Akaya. Watenda viwadahile kuwasang'hanila wanhu wa Imulungu. Ndugu zangu, nowapula,

¹⁶ wategelezeni wanhu kamba wano, na munhu yoyose iyagwe yosang'hana hamoja na wao.

¹⁷ Nodeng'helela ng'hani kwavija Sitefana, Folitunata na Akaiko wavika hano. Kukala kwao hano, ni kamba wasola hanhu ha kukala na mweye.

¹⁸ Wautenda moyo wangu usamhuke ng'hani, kamba viwawatendile mweye musamhuke. Wategelezeni wanhu kamba wao.

¹⁹ Vibumbila va wanhu wamtogole Yesu mwiisi ya Asiya kwa kuilumba na Kilisito votalamuseni ng'hani. Akula na Pilisila na wanhu wa Imulungu weli mzing'anda zao, omulamuseni kwa twaga da Mndewa.

²⁰ Wanhu wose hano wamtogole Yesu omulamuseni.

Muilamuse kwa nzila ilagusa moinogela.

²¹ Niye Paulo nowalamusa, nokwandika kwa makono gangu mwenyego.

²² Munhu yoyose hamnogela Mndewa, yaduwiligwe na Imulungu!

Mndewa wetu izo!

²³ Ng'hekewa ya Mndewa Yesu ikale hamoja na mweye.

²⁴ Nowanogela mose kwa kuilumba na Yesu Kilisito.

Biblia Kikutu **The New Testament in Kutu**

copyright © 2014 Pioneer Bible Translators

Language: Kutu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Word For The World

The New Testament in Kutu

This translation, published by Pioneer Bible Translators and The Word for the World, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact www.pioneerbible.org.

NT: © 2014 Pioneer Bible Translators and The Word for the World; OT: © 2019 Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files dated 6 May 2025

b3548da5-0b1c-5f8f-89e7-2d3bc2f58102